.X

שְׁלֹמֹה הַמֶלֶךְ און דֶער אַשְׁמְדַי.

זִיבֶּען יאָהר האָט שלמה המלך געבּויט דעם בֵּית־הַמִקְדָשׁ אויפ׳ן שעהנסטען בּאַרג פון יְרוּשָׁלַיִם, אויפ׳ן בּאַרג מוֹרִיָה. פון געזעגטע שטײנער האָט ער אויסגעמויערט די ווענט און אינוועניג בּעשלאָגען מיט געשניצטען צעדער־ה׳אָלץ און דורכאויס בּעדעקט מיט לויטער גין־גאָלד. און די גאַנצע צײַט האָט בּײַ׳ם געבּײַ קײַן זעג ניט געזעגט, קײַן האַק ניט געהאַקט און קײַן האַמער ניט געקלאַפּט, און מ׳האָט ניט געהערט פון הַר־הַבַּיִת קײַן שום גערויש פון אײַזערנע געצײַג, ווײַל אײַזען פערקירצט[1] דעם מענשענס יאָהרען, און גאָט׳ס הויז פערלענגערט די יאָהר.

ווי־זשע האָט מען געזעגט די שטײנער אָהן אײַזערנע געצײַג?

אַ טײַערער בּריליאַנט איז דאָ אויף דער וועלט, וואָס הײסט שָׁמִיר. ער איז האַרטער פון שטאָהל און שאַרפער פון דימענט: מיט אַ דימענט שנײַדט מען דינע טאָוולען גלאָז, און מיט׳ן שמיר קען מען צושנײַדען די שטאַרקסטע שטײַנער און צושפּאַלטען גאַנצע בּערג.

האָט שלמה המלך צונויפגערופען די חֲכָמִים און אַלטע לײַט פון אַלע מְדִינוֹת און שטעדט און זײַ געפרעגט: צי ווײסט איהר ניט וואו געפינט זיך דער שמיר?

ענטפערען זײַ איהם:

— אֲדוֹנִי קעניג, מיר ווײסען וואויל, אַז גאָט האָט בּעשאַפען די וועלט אין זעקס טעג, האָט ער צולעצט, פרײַטאָג פאַרנאַכט, בּעשאַפען נאָך צעהן וואונדערליכע זאַכען, אײנס פון די וואונדערליכע זאַכען איז דער שָׁמִיר. מיט׳ן שמיר זענען אויסגעקריצט געוואָרען די צעהן געבּאָט אויף די צוויי לוּחוֹת, וואָס משה רַבֵּינוּ האָט בּעקומען פון גאָט אויפ׳ן בּאַרג סִינַי. מיט׳ן שמיר האָט משה רבינו געשליפען די צוועלף טײַערע שטײַנער פון חוֹשֶׁן וְאֵפוֹד און אויף זײַ אויסגעקריצט די נעמען פון אַלע צוועלף שְׁבָטִים. און אַז די יודען האָבּען געזינדיגט, איז דער שמיר פון זײַ בּעהאַלטען געוואָרען, און איצט ווײסען פון איהם נור שֵׁדִים און רוּחוֹת. רוף זײַ אַרויס, וועלען זײַ דיר זײַן אָרט ענטדעקען.

רופט שלמה אַרויס די שדים און פרעגט זײַ.

---

1) פון אײַזען מאַכט מען שווערדען און מיט שווערדען טויט מען מענשען.

ענטפערען זיי איהם: מיר ווייסען נישט, נאָר אַשְׁמְדַי, אונזער גרויסער הערשער, ער ווייסט אֶפְשַׁר יאָ.

פרעגט ער זיי: וואו האַלט זיך אייער אשמדי אויף?

זאָגען זיי: אויף יענעם און יענעם באַרג. דאָרט האָט ער אַ ברונען פול מיט וואַסער, פערדעקט מיט אַ שטיין און פערזיגעלט מיט זיין זיעגעל. אַלע טאָג הויבט ער זיך אויף אין דער הויך און פאָרשט־אויס דעם הימעל, לאָזט זיך אַראָפּ און פאָרשט־אויס די ערד. קומט צו זיין ברונען און קוקט־אַרום דעם זיעגעל, עפענט־אויף, און נאָכדעם ווען ער טרינקט זיך אָן פערזיעגעלט ער איהם ווידער און געהט אַוועק.

רופט שלמה זיין פעלד־מאַרשאַל בְּנָיָהוּ בֶּן יְהוֹיָדָע, גיט איהם מיט אַ קייט מיט אַ רינג, אויף וועלכען דער שֵׁם־הַמְפוֹרָשׁ איז אויסגעקריצט, בינדליך וואָהל און לאָגלען ווין, און שיקט איהם ער זאָל ברייננגען דעם אַשמדי אַ געפאַנגענעם.

געקומען אויף יענעם באַרג, האָט בניהו אויסגעגראָבען אַ גרוב אונטער דעם ברונען פון אַשמדי, אָפּגעצאַפּט אַהין דאָס וואַסער פונ'ם ברונען און פערשטאָפּט דעם לאָך מיט די בינדליך וואָהל. דערנאָך האָט ער אויסגעגראָבען נאָך אַ גרוב העכער פון אשמדי'ס ברונען, אַרייננגעלאָזט אין ברונען דורך דער גרוב ווין, און דעם לאָך אויך פערשטאָפּט מיט וואָהל. פערשאָטען ביידע פרישע גריבער מיט ערד, האָט בניהו אַרויפגעקלעטערט אויף אַ הויכען בוים צו זעהן פון דאַרט, וואָס דאָ וועט פאָרקומען.

קומט דער אַשמדי, בעקוקט די חֲתִימָה, און זעהט, אַז זי איז גאַנץ,— הויבט ער אויף דעם שווערען שטיין און טרינקט־אויס דעם גאַנצען ווין. פער־דרעהט זיך איהם דער קאָפּ און ער ווערט באַלד אַנטשלאָפען טויט־שִׁכּוֹר.

ווי בְּנָיָהוּ בֶּן יְהוֹיָדָע האָט דאָס דערזעהן, שפרינגט ער באַלד אַראָפּ פון בוים, וואַרפט אויף איהם אַרויף די קייט, שמידט איהם הענד און פיס, און האַלט־צו פעסט דעם רינג מיט'ן שֵׁם־הַמְפוֹרָשׁ.

אַז דער אַשמדי האָט זיך אויפגעכאַפּט פון שלאָף און דערזעהן, וואָס בניהו האָט מיט איהם געטהון, האָט ער אָנגעהויבען שרייען מיט אַ ווילדען קול און גענומען וואַרפען־זיך און רייסען די קייט. האָט בניהו איהם געוויזען דעם רינג מיט'ן שם־המפורש און געזאָגט: אומזיסט דיין פילדערען, עס וועט דיר גאָרניט העלפען — דיין הער'ס נאָמען איז אויף דיר!

איז דער אשמדי באַלד אַנטשוויגען געוואָרען און אַראָפּגעלאָזט דעם קאָפּ.

זאָגט צו איהם בְּנָיָהוּ בֶּן יְהוֹיָדָע: קום איך וועל דיך פיהרען צו שלמה המלך, מיין הער.

זענען זיי אויפגעשטאַנען און אַוועקגעגאַנגען. בניהו געהט פאָראויס און שלעפּט איהם פאַר'ן קייט, און דער אַשמדי געהט נאָך און זאָגט אויף זיך דאָס שפּרוכוואָרט:

דער ווין איז אַ שפּעטער,
געטראַנק בערוישט —
לאָזט זיך ווער אין איהם אַריין
קען ער קליג נישט זיין.

געהען זיי פאַרביי אַ הויכען פאַלמען־בוים,—טהוט זיך דער אשמדי אָן אין איהם אַ רייב און רייסט איהם אויס. געהען זיי פאַרביי אַ רייכען פּאַלאַץ, טהוט איהם אַשמדי אַ שטויס, קעהרט איהם איבער און וואַרפט איהם־אום. קומען זיי צו אַ געצעלט פון אַן אַלְמָנָה, געהט־אַרויס די אָרעמע פרוי און הויבט־אָן צו בעטען זיך ביי'ם אַשמדי, ער זאָל איהר וואוינונג ניט פערוויסטען, שפּרינגט ער אָפּ צוריק און לינקט זיך אויס אַ פוס. געהט ער ווייטער און הינקט אויף זיינע היהנערשע [1]) פיס און זאָגט אויף זיך דעם פָּסוּק:

ווייכער שפּראַך,
ברעכט ביין און קנאָך.

דערזעהט ער אַ בלינדער בלאָנדזעט, פיהרט ער איהם אויפ'ן וועג אַרויף. דערזעהט ער אַ שִׁכּוֹר בלאָנדזעט, פיהרט ער איהם אויך אויפ'ן וועג אַרויף. דערזעהט ער אַ זעהר פרעהליכע חֲתוּנָה—צווויינט ער זיך.

הערט ער, ווי איינער בעשטעלט אַ פּאָר שיך ביי אַ שוסטער, זיי זאָלען איהם דינען גאַנצע זיבען יאָהר,— הויבט ער אָן צו לאַכען.

דערזעהט ער, ווי אַ כִּשּׁוּף־מאַכער שטעהט אויף זיין פּלאַץ און צוי־בערט — הויבט ער אָן צו לאַכען.

בְּנָיָהוּ האָט די אַלע שֵׁד'ישע תנועות מיט פערוואונדערונג צוגעזעהן און נישט פערשטאַנען וואָס דאָס בעטייט. ער האָט אָבער איצט אין וועג נישט געוואָלט אַריין מיט'ן אַשמדי אין לאַנגע שמועסען און דאָס אָפּגעלעגט אויף אַ אַנדערע צייט.

---

1) שרים האָבען היהנערשע פיס.

אַזוי זענען זיי געגאַנגען און געגאַנגען, וואַלד־אײַן—וואַלד־אויס, באַרג־אויף — באַרג־אָפּ, זיבען טעג און זיבען נעכט, ביז זיי זענען אָנגעקומען קיין ירושלים.

דריי טעג האָט מען דעם אַשמדי ניט גערופען צו שלמה המלך. דעם ערשטען טאָג פרעגט ער: פאַרוואָס? זאָגט מען איהם: דער מלך האָט נעכטען פיינאַכט געטרונקען צופיעל וויין, — טהוט איהם היינט וועה דער קאָפּ. נעהמט דער אַשמדי צוויי ציגעל און לעגט אַרויף די קלענערע אויף דער גרעסערער. דערצעהלט מען בניהו בן יהוידע, וואָס ער האָט געטהון. זאָגט בניהו: דאָס האָט דער אַשמדי געמאַכט אויפ'ן וואונק, וואָס פאַר אַ רפואה מען דאַרף געבען אונזער מלך, און דער מיין איז: גיט שלמה'ן אויסטרינקען אַ כוס מיט וויין,—וועט עס איהם דעם דול פון קאָפּ אַרויסשלאָגען. האָט מען אַזוי געטהון—און ס'האָט געהאָלפען.

אויף מאָרגען פרעגט דער אַשמדי: פאַרוואָס רופט מען מיך היינט ניט צום מלך? ענטפערט מען איהם: ער האָט נעכטען צופיעל פלייש געגעסען,— טהוט איהם היינט וועה דער בויך. נעהמט דער אַשמדי אַראָפּ איין ציגעל פון דער אַנדערער. דערצעהלט מען בניהו'ן, זאָגט ער: דער אַשמדי ווייזט אויפ'ן וואונק: גיט דעם מלך היינט ניט עסען, — וועט ער געזונד[1] ווערען. האָט מען אַזוי געטהון — און ס'האָט געהאָלפען.

אויפ'ן דריטען טאָג האָט מען איהם אַריינגעפיהרט צו שלמה המלך, נעהמט ער אַ שטעקען, מעסט־אָפּ פיער איילען און גיט איהם אַ וואָרף צו שלמה'ן און זאָגט: נאָכ'ן טויט וועט דיר זיין גענוג פיער איילען ערד, איצט איז דיר די גאַנצע וועלט קאַרג, אַפילו מיך ווילסטו אויך בעהערשען.

ענטפערט איהם שלמה: איך פערלאַנג פון דיר גאָרניט, זאָג מיר נור, וואו איז דער שמיר בעהאַלטען? ווען איך בעקום דעם שמיר און בוי־אויס דעם בית־המקדש, — לאָז איך דיך שוין פריי.

ענטפערט איהם דער אַשמדי: ניט ביי מיר אין האַנד איז דער שמיר פערטרויעט, ער געפינט זיך אין רשות פונ'ם שר של ים, און ער האָט איהם פערטרויט נור דעם אויער־האָן, אַ פויגעל וואָס האַלט וואָרט און ברעכט ניט קיין שבועה. נעהמט דער אויער־האָן דעם שמיר, פערטראָגט איהם אויף אַ הויכען פעלז וואו אַלעס אַרום איז וויסט און ווילד, לעגט איהם אויפ'ן פעלזענשפיץ, שפּאַלט זיך אונטער איהם דער פעלז און עס עפענט זיך אַ טהאָל,

1) [illegible]

בריינגט ער זאַמען פון געוויקסע און וואַרפט אַהין, ווערט דאָרט אַ ישוב. און דערפאַר האָט ער אַ צונאָמען „פעלזען־שפּאַלטער".

האָט שלמה ווידער געשיקט בניהו בן יהוידע און איהם בעפוילען: געה אַוועק און געפין דעם נעסט פונ'ם אויער־האָן. דאָרט זאָלסטו בעקומען דעם שמיר און איהם מיר בריינגען.

האָט בניהו מיטגענומען מיט זיך מענשען מיט נייטיגע כלים דערצו און ווידער זיך געלאָזט אין וועג.

געקומען צו יענעם אָרט, וואָס דער אַשמדי האָט אויסגעמאָהלט, האָט ער נאָך לאַנגען זוכען געפונען דעם נעסט פונ'ם אויער־האָן פול מיט יונגע פייגעליך, נור־וואָס אויסגעפּיקט זיך פון די אייער. און דער אַלטער אויער־האָן אַליין איז אין נעסט דעמאָלט ניט געווען, ער איז אַוועקגעפלויגען זוכען שפּייז פאַר זיינע קליינע קינדערליך. נעהמט בניהו בן יהוידע און דעקט צו דעם נעסט מיט אַ טאָוועל גלאָז און אַליין בעהאַלט ער זיך אונטער אַ געדיכטען צוויַיג.

קומט דער אויער־האָן צופליגען מיט אַ פולען שנאָבעל שפּייז פאַר זיינע יונגע קינדער. זעהן זעהט ער זיי דורכן גלאָז, נאָר דערלאַנגען קען ער ניט. פּיקט ער דאָס גלאָז מיט'ן שנאָבעל, העלפט עס אָבער ניט, דאָס גלאָז איז דיק געווען און אייזען־שטאַרק, ניט דורכצופּיקען. נעהמט איהם אָן אַ גרויס רחמנות אויף זיינע הונגעריגע קינדערליך, ער קען אָבער גאָר ניט העלפען. ווי אַ פערצווייפעלטער בלייבט ער אַ ווייַלע שטעהן אָפּהענדיג מיט אַראָפּגעלאָזטע פליגעל. פּלוצים — אַ הויב זיך אין דער הויך, אַוועק און פון אויג פערשוואונדען.

דויערט ניט לאַנג, זעהט בניהו: דער אויער־האָן קומט צוריק צופליהען, פאָכט פרעהליך מיט די פליגעל און טראָגט עפּיס אַזוינס אין שנאָבעל. דאָס איז געווען דער שמיר.

אַראָפּגעלאָזט זיך ווידער אויף זיין נעסט, האָט דער פויגעל אָנגעהויבען פיהרען מיט'ן שמיר איבער'ן גלאָז, וואָס הויבט זיך אָן צו שפּאַלטען. חאַפּט בניהו אַ גרויסען שטיין און וואַרפט דעם פויגעל אין קאָפּ. דערשרעקט ער זיך און לאָזט פון שנאָבעל אַרויס דעם שמיר. לויפען־צו בניהו'ס לייט און חאַפּען עס געשווינד אויף, און פרעהליך אַוועק מיט זייער טייערען רויב צוריק אַ היים.

שטאַרק צום האַרצען גענומען, פאַרוואָס ער האָט זײַן שבועה ניט אויסגעהאַלטען, נעהמט ער און דערוואַרגט זיך אויף טויט.

און מיט דעם שמיר, פונ׳ם אויער־האָן אוועקגענומען, האָט מען געזעגט די שטיינער צום בִּנְיָן [1]) בֵּית־הַמִקְדָשׁ.

זיבען יאָהר האָט געדויערט ביז דער בֵּית־הַמִקְדָשׁ איז אויסגעבויעט געוואָרען. די גאַנצע צײַט האָט שלמה נישט אָפּגעלאָזט דעם אשמדי און געהאַלטען איהם געשמידט אין קייטען.

איינמאָל אין אַ שמועס האָט בניהו געפרעגט דעם אשמדי אַן ערקלערונג, וואָס בעטײַטען די אַלע תְּנוּעוֹת זײַנע וואָס ער האָט בעוויזען אויפ׳ן וועג.

— זאָג מיר—פרעגט ער איהם—ווי קומט עס צו דיר, אַז דו זאָלסט זיך חאַפּען אַ פערבלאָנזעטען בלינדען און אַ שכּור אופ׳ן וועג אַרויספיהרען?

— אויף דעם בלינדען, פערשטעהסטו מיך, האָט מען אויסגערופען אין הימעל, אַז ער איז אַ אָמת׳ער צדיק, און פאַר דעם ביסעל נַחַת־רוּחַ וואָס מען וועט איהם טהון בעקומט מען גרינג עולם־הַבָּא, האָב איך עס בײַ דיר אויסגעחאַפּט. אויף דעם שכּור ווידער האָט מען אויסגערופען, פערקעהרט, אַז ער איז אַ אמת׳ער רָשָׁע, און מיט דעם פיצעל נחת־רוח וואָס ער האָט דורך מיר בעקומען, איז ער שוין יוצא פאַר זײַן לעצט ביסעל עולם־הבא, וואָס ער וואָלט אֶפְשַׁר געקענט האָבען.

— פאַרוואָס אַז דו האָסט דערזעהן די פרעהליכע חֲתוּנָה, האָסטו זיך צוחליפּעט?

— דערפאַר ווײַל איך האָב געזעהן אונטער׳ן חָתָן׳ס פּלייצעס שטעהן דעם מַלְאַךְ־הַמָוֶת, און אָט די כַּלָה מיט׳ן שעהנעם פָּנִים׳ל, וועט גאַנצע דרײַצעהן יאָהר פערוויסט ווערען וואַרטענדיג אויף איהר קליין שוואָגעריל׳ס חֲלוּצָה.

— פאַרוואָס ווען יענער האָט בעשטעלט זיך שיך „אויף זיבען יאָהר“, האָסטו זיך צולאַכט?

— איהם אַליין איז נישט געבליבען זיבען יאָהר צום לעבען.

— פאַרוואָס אַז דו האָסט געזעהן דעם מְכַשֵׁף זיצט און צויבערט, האָסטו זיך צולאַכט?

— פונקט אויף דעם אָרט אונטער איהם איז געליגען אין דער ערד בעהאַלטען אַן אוצר. לאָז ער נור בעווײַזען אַ קונץ און טרעפען פריהער וואָס אונטער איהם געפונט זיך.

אַז דער בִּנְיָן איז שוין פאַרטיג געוואָרען, שיקט שלמה רופען צו זיך דעם אַשמדי און זאָגט איהם:

— באַלד וועסטו שוין פריי, נאָר ווײַז מיר פריהער דײַן בְּרִיָה׳שקײַט, מיט וואָס איז גרויס דײַן טײַוועלשער כּוח.

ענטפערט איהם דער אַשמדי: נעהם פון מיר אַראָפּ די קייט, שמיד מיר פונאַנדער העֶנד און פיס און גיב מיר דעם רינג מיט׳ן שם־המפורש,— וועל איך דיר ווײַזען מײַן בריה׳שקײַט. האָט שלמה געטהון, ווי ער האָט געזאָגט. נעהמט דער אַשמדי און צולאָזט זײַנע פליגעל, האָט איין פליגעל דערגרייכט צו דער ערד און דאָס צווייטע—ביז׳ן הימעל. און אויפגעעפענט האָט דער אשמדי זײַן מויל און שלמה׳ן אײַנגעשלונגען, און באַלד איהם צוריק אויסגעשפּיגען און פערשלײַדערט איהם איבער פוסטע וועלדער, איבער וויסטע פעלדער, פיער הונדערט מײַל ווײַט פון ירושָלַיִם.

און אַליין האָט דער אשמדי אָנגעטהון די בִּגְדֵי־מַלְכוּת [1]) און געזעצט זיך אויפ׳ן קעניג׳ס שטול פון עלפענבײן און אָנגענומען שלמה המלך׳ס געשטאַלט, קיינער זאָל איהם ניט דערקענען.

נאָר איין זאַך האָט ער ניט געקענט ענדערען: די פיס זענען בײַ איהם געבליבען היהנערשע, ווי בײַ אַלע שדים. האָט ער אָנגעטהון אַ פאָר לאַנגע זאָקען און זיי געטראָגען אַ גאַנצען טאָג.

אַזוי האָט ער געקעניגט אַ לאַנגע צײַט און קיינער האָט ניט בעמערקט, וואָס פאַר אַ איבערקעהרעניש איז דאָ פאָרגעקומען.

*
* *

און שלמה האָט זיך אויפגעחאַפּט אין פרעמדען לאַנד, וואו דער אַשמדי האָט איהם פערוואָרפען, ווײַט פיער הונדערט מײַל פון ירושלַיִם. פרעמד און עלענד איז ער אומעטום געווען, אַרומגעגאַנגען איבער די הײַזער און געבעטעלט ברויט, און וואוהין ער איז געקומען און געשריען: אֲנִי שלמה— איך בין שלמה המלך!—האָט איהם קיינער ניט געגלויבט. אַלע האָבען פון איהם געלאַכט און געמיינט, אַז נישט אַנדערש, ער איז מְשוּגָע. און פערשײַטע יונגען זענען איהם נאָכגעלאָפען אין די גאַסען, פערוואָרפען איהם מיט שטיינער און נאָכגעשריען: אָט געהט דער משוגע׳נער, וואָס זאָגט אויף זיך, אַז ער איז שלמה המלך.

1) קעניגליכע קליידער.

ווי משוגע שלמה האָט אויסגעזעהן בײַ לײַט, ווען ער האָט אַלס אָרומער וואַנדערער נישט אויפגעהערט צו שרײַען אני שלמה, — האָבען זיך דאָך געפונען אַמאָל אַזעלכע, וואָס האָבען איהם יאָ געגלויבט.

איין מאָל איז צו איהם געקומען אײנער אַ רײַכער מאַן און איהם געזאָגט:

— אֲדוֹנִי קעניג, טהו מיר דעם כָּבוֹד און קום צו מיר אויף אַ מאָהל⸗צײַט.

האָט ער איהם געבראַכט צו זיך אין הויז און געשאָכטען פון זײַנעט וועגען אַ געשטאָפּטען אָקס, און דערלאַנגט צום טיש די טײַערסטע שפּײַזען און געטראַנקען. און אַז שלמה האָט געוואָלט נעהמען עסען, האָט זיך דער רײַכער מאַן געזעצט אַנקעגען איהם, געשאָקעלט מיט׳ן קאָפּ און אַזוי געזאָגט:

וועה צו די אויגען, וואָס זיי זעהען דאָס! אָט דאָס איז דער גרויסער הערשער שלמה המלך, וואָס זײַן נאָמען האָט געקלונגען פון איין עק וועלט ביז׳ן אַנדערען? וואו איז זײַן גרויסקײַט און רײַכטהום? וואו איז זײַן שטאַרקײַט און קלוגשאַפט? — שלמה׳ן האָט עס פערנומען בײַ׳ם האַרצען, געוואָרגען זיך מיט׳ן ביסען און אויפגעשטאַנען פון טיש הונגעריג און טרויעריג.

אַ אַנדערען מאָל קומט צו איהם אײנער אַ אָרומער און זאָגט: אַדוֹנִי קעניג! טהו מיר אָן דעם כבוד און קום צו מיר אויף מיטאָג. זאָגט שלמה צו איהם: ווילסטו מיר אויך אָפּטהון, ווי יענער און יענער?

ענטפערט ער איהם: „אַן אָרומאַן בין איך און האָב ניט מעהר, ווי שוואַרץ ברויט און אַ שיסעל זויער⸗קרויט, נאָר גיבען גיב איך עס מיט׳ן גאַנצען האַרצען און מיט אַ גוט געמיט“. איז שלמה צו איהם געקומען אין שטוב. האָט דער אָרומאַן געבראַכט וואַסער און אָפּגעוואַשען שלמה׳ן די הענד מיט די פיס און געזעצט איהם אויבען⸗אָן און דערלאַנגט צום טיש ברויט מיט זויער⸗קרויט. און אַלײן האָט ער זיך געזעצט נעבען איהם און גענומען טרײסטען שלמה׳ן מיט זיסע רעד:

— גאָט האָט געשוואוירען דײַן פאָטער דָוִד הַמֶּלֶךְ, אַז די מְלוּכָה וועט ניט אָפּגעטהון ווערען פון זײַנע קינדער און קינדס⸗קינדער, און גאָט׳ס וואָרט איז אֱמֶת און וואָהר. מיט איין האַנד שטראָפט ער — מיט דער אַנדערער הײלט ער. האָף צו איהם און ער וועט געוויס דיר ווידער אומקעהרען צו דײַן פריהערדיגען שטאַנד.

אויף די בײדע האָט שלמה המלך געזאָגט דאָס שפּרוכוואָרט:

„בעסער זויער⸗קרויט אין פריידען
אײדער אָקסען⸗פלײש אין לײַדען“.

* * *

אַזוי האָט שלמה המלך זיך געוואָגעלט און געוואַנדערט פון שטאָדט צו שטאָדט, פון דאָרף צו דאָרף, ביז ער האָט זיך דערשלאָגען צוריק קײן יְרוּשָׁלַיִם, געקומען צו די סַנְהֶדְרִין און אויסגעשריען: אֲנִי שלמה! האָבען זיי איהם געזאָגט: נאַר אײנער! שלמה זיצט אין קעניגליכען פּאַלאַץ אויף זײַן שטול, און דו האָסט זיך אײַנגערעדט אַ מְשוּגַעַת אין קאָפּ.

אויף מאָרגען איז ער ווידער געקומען און געשריען: אני שלמה! און זיי האָבען איהם ווידער ניט געגלויבט. אַז ער איז אַוועקגעגאַנגען האָבען זיי צו זיך געזאָגט: ער ווײַזט⸗אויס ווי אַ קלאָרער מענש און רעדט אַלץ צו דער זאַך, נור אײן נאַרישקײַט האָט ער זיך אַרײַנגעשלאָגען אין קאָפּ, — דאַרף מען די זאַך אויספאָרשען.

אויסגעהערט פון שלמה׳ן די גאַנצע מַעֲשֶׂה מיט׳ן אַשמדי, זענען די סַנְהֶדְרִין אַוועק אין קעניגליכען פּאַלאַץ און אויסגעפרעגט די הויף⸗לײַט צי האָבען זיי זיך נישט צוגעקוקט ווי דעם קעניג׳ס פיס זעהען⸗אויס. ענטפערען יענע, אַז קײנער האָט איהם ניט געזעהן באָרוועסערהײד: בײַטאָג טראָגט ער לאַנגע זאָקען און בײַנאַכט שלאָפט ער פערשלאָסען אין אַ בעזונדער חֶדֶר.

האָט זיי שלמה געגעבען אַן עֵצָה:

— געהט אַרײַן פאַרנאַכט אין חדר וואו ער שלאָפט און שיט דאָרט אָן דינעם זאַמד.

האָט מען אַזוי געטהון—און אויף מאָרגען אין דער פריה האָט מען דערזעהן אין זאַמד טריט פון היהנערשע פיס.

האָבען זיך אויפגעקלויבען אַלע גרויסע לײַט פון ירושלים און אַוועקגעפיהרט שלמה׳ן אין קעניגליכען פּאַלאַץ, און דעם אַשמדי האָבען זיי פערטריבען מיט׳ן שם⸗המפורש אין פּוסטע וועלדער און וויסטע פעלדער.

און שלמה האָט זיך ווידער געזעצט אויף זײַן קעניגליכען שטול פון עלפענבײן און געקעניגט אויפ׳ן פאָלק ישְׂרָאֵל.

יוֹנָה הַנָּבִיא אין פיש.

גאָט האָט זיך בעוויזען צו יוֹנָה הַנָּבִיא און איהם בעפוילען:

— געה און רוף⸗אויס אין די גאַסען פון נִינְוֵה: אין פערציג טעג אַרום וועט די שטאָדט איבערגעקעהרט ווערען צוליעב איהרע זינד!

האָט יונה געטראַכט בײַ זיך אין האַרצען: גאָט איז אַ דערבאַרעמיגער